

Корисна модель відноситься до харчової промисловості, зокрема, до виготовлення напоїв, що володіють загальнозміцнюючою та оздоровчою дією.

Відомо, що у лікарських рослинах містяться в готовому стані біологічно активні речовини. Останнім часом значно виріс інтерес до лікарських рослин, оскільки наявність у лікарських рослинах фітогормонів, які вступають у біохімічні реакції, не раз у зовсім малих кількостях, надає рослинним лікам властивостей змінювати різні життєві процеси (при потребі заміної терапії). Характеризуючись великою фізіологічною активністю, вони відіграють роль стимуляторів функцій хворих органів, нормалізуючи їх.

В зв'язку з цим, на основі лікарських рослин розроблений різноманітний асортимент зборів для готування напоїв загальнозміцнюючої та оздоровчої дії.

Відомий збір, що складається з кореня оману (1 вагова частина), кореня лепехи (2 вагових частини), листя брусниці (2 вагових частини), трави хвощу польового (1 вагова частина), квітів ромашки (1 вагова частина), квітів насідків (2 вагових частини), листя кропиви (1 вагова частина). 1 столову ложку суміші заливають 1 склянкою окропу, кип'ятять протягом 10 хвилин. Охолоджують протягом 30 хвилин, проціджують. Вживають по $\frac{1}{2}$ склянки 3 рази на день за 30 хвилин до прийому їжі [1].

У якості прототипу прийнятий збір, що складається з кореня солодки голої (30г), кореня лопушиння справжнього (20г), трави череди (20г), трави кропиви собачої (10г), шишок хмелю (10г), листя кропиви дводомної (10г). 2 столових ложки суміші заливають у термосі $\frac{1}{2}$ л окропу, настоюють протягом 10-12 годин. Вживають по $\frac{1}{2}$ склянки 3-4 рази на день за 40 хвилин до прийому їжі [2].

Недоліком зазначених засобів є невисокий зміст біологічно активних речовин, а також складність готування суміші, засіб їх заварювання та застосування, що не завжди можливо, наприклад, протягом дня.

Зазначені збори із рослинної сировини недостатньо ефективні, тому що в них відсутні природні рослинні компоненти, що у сполученні з іншими рослинними компонентами більш активно сприяють процесові загального зміцнення та оздоровлення організму людини для зменшення свербіж, покращання структури шкіри, сповільненню процесів старіння шкіри.

В основу корисної моделі поставлено завдання удосконалення фіточаю №3 "Чисте тіло" як загальнозміцнюючого та оздоровлюючого засобу для організму людини при покращанні структури шкіри, сповільненні процесів старіння шкіри та її профілактиці, у якому за рахунок добору компонентів рослинного походження і їхнього кількісного співвідношення забезпечується більш висока ефективність збору з погляду загальнозміцнюючого та оздоровлюючого впливу на організм людини.

Поставлене завдання вирішується за рахунок того, що фіточаю №3 "Чисте тіло", який включає корені і кореневища лопуха справжнього, корені і кореневища солодки голої, листя кропиви дводомної, траву череди трироздільної, згідно корисної моделі, додатково містить квіти нагідок лікарських, листя шавлії звичайної, траву чебрецю повзучого, плоди шипшини коричнеї при наступному співвідношенні компонентів, мас. %:

корені і кореневища лопуха справжнього	14,5-15,0
корені і кореневища солодки голої	14,0-14,5
листя кропиви дводомної	10,0-10,5
траву череди трироздільної	11,5-12,0
квіти нагідок лікарських	9,5-10,0
листя шавлії звичайної	9,5-10,0
траву чебрецю повзучого	10,0-10,5
плоди шипшини коричнеї	19,0-19,5

Зазначені ознаки складають сутність корисної моделі.

До складу фіточаю №3 "Чисте тіло" входить комплекс біологічно активних сполук, а саме: інулін, жирні та ефірні олії, вітаміни, органічні кислоти, вуглеводи, мікро- та макроелементи, сапоніни, лігнани та інші речовини, які обумовлюють регенеративну, антисептичну, дезінтоксикуючу, антиоксидантну, сечогінну, жовчогінну, гормоноподібну дії, нормалізують обмін речовин.

Корисна модель пояснюється описом лікарських рослин, які використовуються та рецептурою фіточаю.

Листя кропиви дводомної містять хлорофіл, дубильні речовини, каротиноїди, органічні кислоти, флавоноїди, вітаміни, стерологлікозиди, лігнани, мінеральні солі, В-ситостерин, стерол. Має сечогінні, загальнозміцнюючі, кровоспинні та тонізуючі властивості. Вживають як кровостинний засіб, для покращення загального обміну речовин, а також весняного й однінього оздоровчих вітамінних курсів.

Трава череди трироздільної містить дубильні речовини, флавоноїди, ефірні олії, каротини, слизи, аміни, гіркоти, мікроелементи. Має протизапальну, сечогінну, жовчогінну дію. Нормалізує обмін речовин.

Плоди шипшини коричнеї містять вітамін С та вітаміни (А, В, К, Р), мінеральні речовини, органічні кислоти, флавоноїди, каротини, пектини, дубильні речовини. Вживають як профілактичний засіб від застуди, полівітамінний, а також як жовчогінний протизапальний засіб, який сприятливо впливає на обмінні процеси, посилює синтез гормонів і регенерацію тканин.

Трава чебрецю плазкого містить такі речовини: ефірна олія з тимолом (до 50%), карвакролом, борнеолом, цимолом, піненом; дубильні речовини, флавоноїди, тритерпенові кислоти, мінеральні солі. Рослина має антиспастичні і дезінфікуючі властивості, покращує функціональний стан бронхолегеневої системи та шлунково-кишкового тракту.

Корені і кореневища лопуха справжнього містять інулін, протеїни, ефірні та жирні олії, дубильні речовини та гіркоти, ситостерин, стеаринову та пальмітинову кислоти, слизи, глікозид арктеїн. Використовують як протимікробний, протизапальний, спазмолітичний, жовчогінний, в'яжучий, обволікаючий, кровоспинний засіб, покращує обмін речовин на клітинному рівні.

Корені і кореневища солодки голої містять гліциризин (у 50 разів солодша цукру), стероли та численні флавоноїди (ліквірити, ліквіри-тигенін). Проявляє багатосторонню терапевтичну дію: гормоноподібну (адренкортикотропну), відхаркувальну, протизапальну й антисептичну.

Квіти нагідок лікарських містять каротиноїди, флавоноїди (лікопін, флавохром), полісахариди, поліфеноли, смоли, слизи, органічні кислоти (яблучна, аскорбінова, саліцилова), гірку речовину календелу, ефірні олії, тритерпенові сапоніни. Мають протизапальну, антимікробну, ранозагоючу, спазмолітичну дію.

Листя шавлії звичайної містять ефірні олії (мірцен, лимонне, цинеол, ліналооліналіацетат та інш.), дітерпеноїди, флавоноїди, дубильні речовини, каротиноїди, які обумовлюють антисептичну дію.

Фіточай №3 "Чисте тіло" готують із лікарських рослин, зібраних та перероблених по прийнятих технологіях. Фіточай готують у вигляді суміші, мас. %: корені і кореневища лопуха справжнього (14,5-15,0), корені і кореневища солодки голої (14,0-14,5), квітки нагідок лікарських (9,5-10,0), листя кропиви дводомної (10,0-10,5), листя шавлії звичайної (9,5-10,0), трави чебреця повзучого (10,0-10,5), трави череди трироздільної (11,5-12,0), плодів шипшини коричневої (19,0-19,5).

Для зручності застосування попередньо подрібнений лікарський збір розфасовується в пакетики для разової заварки вагою 1,5г, що виготовлені із пористого паперу, який не розмокає, дозволений Міністерством охорони здоров'я України для контакту з даним видом продукту. З зазначеної рослинної сировини готують напій шляхом заливання 1 пакетика для разової заварки вагою 1,5г 1 склянкою окропу (100-150мл), настоюють протягом 10-15 хвилин. Отриманий напій приймають усередину по одній чашці 2-3 рази на день протягом 1,5-2 місяців.

Приклади конкретного виконання.

Приклад 1. Фіточай №3 "Чисте тіло" готують у вигляді суміші, мас. %:

корені і кореневища лопуха справжнього	14,5
корені і кореневища солодки голої	14,5
листя кропиви дводомної	10,5
трава череди трироздільної	11,5
квітки нагідок лікарських	9,5
листя шавлії звичайної	9,5
трава чебреця повзучого	10,5
плоди шипшини коричневої	19,5

Зазначений лікарський збір у кількості 1 пакетика для разової заварки вагою 1,5г заливають 1 склянкою окропу (100-150мл), настоюють протягом 10-15 хвилин. Отриманий напій приймають усередину по одній чашці 2-3 рази на день протягом 1,5-2 місяців. Застосування цього фіточаю №3 по зазначеній процедурі забезпечує більш ефективний результат щодо загальнозміцнюючого та оздоровлюючого впливу на організм людини при розладах обміну речовин, для сповільнення процесів старіння шкіри, покращання її структури.

Приклад 2. Фіточай №3 "Чисте тіло" готують та приймають аналогічно прикладу 1, тільки суміш беруть при наступному співвідношенні компонентів, мас. %:

корені і кореневища лопуха справжнього	14,8
корені і кореневища солодки голої	14,2
листя кропиви дводомної	10,2
трава череди трироздільної	11,8
квітки нагідок лікарських	9,8
листя шавлії звичайної	9,8
трава чебрецю повзучого	10,2
плоди шипшини коричневої	19,2

Приклад 3. Фіточай №3 "Чисте тіло" готують та приймають аналогічно прикладу 1, тільки суміш беруть при наступному співвідношенні компонентів, мас. %:

корені і кореневища лопуха справжнього	15,0
корені і кореневища солодки голої	14,0
листя кропиви дводомної	10,0
трава череди трироздільної	12,0
квітки нагідок лікарських	10,0
листя шавлії звичайної	10,0
трава чебрецю повзучого	10,0
плоди шипшини коричневої	19,0

Застосування фіточаю №3 "Чисте тіло" по зазначеній процедурі забезпечує такий же результат, як і по прикладах 1 і 2 щодо загальнозміцнюючого та оздоровлюючого впливу на організм людини при розладах обміну речовин, для покращання структури шкіри, сповільнення процесів її старіння.

Наведені приклади підтверджують, що цей фіточай №3, який по своєму складу є нешкідливим, практично не токсичний, не має побічної дії в межах зазначених компонентів і їхніх співвідношень, забезпечує більш високий результат при його застосуванні в якості загальнозміцнюючого та оздоровлюючого засобу при розладах обміну речовин, для покращання структури шкіри, сповільнення процесів її старіння та зменшення свербіжу.

Джерела інформації, які використані при складанні заявки:

1. Лекарственные средства в народной медицине. В.И.Иванов, Москва, Воениздат, 1992, стр.228.
2. Секреты исцеления. А.Ф.Синяков, Москва, Физкультура и спорт, 1999, стр.195 (прототип).